

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	celo leto	K 22-
pol leta	12-	pol leta	11-
četrti leta	6-	četrti leta	5:50
na mesec	2-	na mesec	1:20

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vraca.

Treskrifto: Knafeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefonski št. 34.

Klerikalni boji in uzori.

Dunaj, 7. marca.

Nemški listi so prinesli 6. t. m. pod naslovom »Polom v Slovenski Enoti« in podobnimi kričecimi tituli izvleček iz »Slovenčevega« sobotnega članka »Lepa hvala za take prijatelje!«

Mora se priznati, nikdo ne razume tako dobro kakor naši klerikalci priskočiti Nemcem v pravem trenutku na pomoč. Poznamo iz domače zgodovine polpreteklega časa nebroj karakterističnih vzgledov, ki govore sami zase dovolj, tako da jih je treba le navajati. Ko so razburjeni valovi septembarskih dni 1. 1908. razdrobili par nemških šip in preplavili par nemških tabel, se je oglasil ljubljanski škof; v žalostnem spominu je njegovo pismo grofu Barbu, ki je tvorilo pozneje najtrdnejšo podlago nemških natoleevanj proti nam. Vsak dan vidimo z nova kako klerikalno časopisje ruje proti slovenskim gospodarskim organizacijam, ki se niso udinjale klerikalni strahovali — za nemško šparkaso pa agitura javno in na skrivnem. Ista klerikalna glasila zgrabijo za vsako priliko, da denuncirajo slovensko napredno javnost kot tolpo srbskih irendentarjev, skritih veleizdajcev. Če pojde kako slov. pevsko društvo v Belogradu, je za »Slovenca« dovolj, da nas javno denuncira...

To praktiko je klerikalno glasilo v zadnjem času uvedlo tudi v veliko politično javnost. Tudi tukaj deluje z isto vremeno za nemške interese kakor doma. Ni še preteklo mesec dni od kar je bila ustanovljena reorganizirana »Slovenska Enota«. Isti dan, ko se je vršilo ustanovno zborovanje, je imel »Slovenec« z Dunaja mu do poslanici članek, v katerem je na najsirovješji način psoval celo češko delegacijo, katere politiki da je bila kupčija za slovensko kožo. Predno je »Slovenčev« članek izšel, so poslanici njegove stranke po dr. Šusteršiču zatrjevali pri ustanovnem zborovanju »Slov. Enoto« svojo neomajno lojalnost in odločno voljo složno z ostalimi člani »Slov. Enoto« delati skupne cilje.

Kakor bomba je prišel tedaj »Slovenčev« napad. V vrstah »Slov. Enoto« se je pojavilo ogorčenje, nemčurško časopisje pa je s pravo slastjo citiralo »Slovenčeva« izvajanja ter triumfiralo nad »Slov. Enoto«, katere komaj oživljeno že morijo in dušijo slovenski klerikalci. Val

Inhaja vrak dan zvezče in vsezdni nedelje in praznike.

Inserat veljajo: petostenpa peti vrst za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih dogovorih.

Upravnemu naj se pošljajo narocnine, reklamacije, inserati itd.

te je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plameni naročila brez istodobne vposlatne narocnine se ne ozira.

Karelina tiskarna telefonski št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 24-
celo leto	13-	celo leto	13-
pol leta	6:50	za Ameriko in vse druge dežele:	5:50
četrti leta	3:50	celo leto	3:50
na mesec	2:30		

Vprašanje glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnicu ali znaku

Upravnemu: Knafeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 33.

gorčenja je takrat preplavil vse slovensko časopisje in ne le naprednjaki, temveč tudi klerikalci so obsegali brezstidnost Šusteršičeve stranke. Češki klerikalni poslanec P. Šilinger je takrat napisal proti svojim slovenskim somišljenikom v svojem glasilu »Hlas« najostrejše besede... Zdelo se je za trenutek, da se bo našim klerikalcem faktično posrečilo razbiti »Slov. Enoto« že v njenih početkih. Pri Jugoslovanih in pri Čehih se je takrat pojavil najostrejši odpor proti takim sočlanom skupne organizacije in skoraj bi se bilo zgodilo, kar je bilo pričakovati: Dr. Šusteršič bi bil ostal osamljen in zapuščen...

Politična situacija pa je bila zanesljiva tako, da bi bila izolacija »Slovenskega (klerikalnega) kluba« takrat pomenjala skoraj njegov parlametarni smrt. V pravem času so to klerikalci spoznali in dr. Šusteršič je hitel na vsa usta zagotovljati, da obsoja dolični članek »Slovenca«, da hoče lojalno držati pri ustanovnem zboru »Slov. Enoto« dano besedo. Hladni razum slovenskih poslanecov in pa trdne obljube klerikalnega voditelja so zaenkrat odvrnilne nevarnosti... »Slovenec« je priobčil sporni članek ter izil vso svojo neapeljnito jezo na »časnikarske bijene«, ki so po njegovem mnenju s preostro polemiko delali našim klerikalcem krivico.

»Slov. Enoto« je danes opozicionalna organizacija. To je našim klerikalcem kmalu presedalo. Prišlo so delegacije. Pred par dnevi smo poročali, kako sta del. dr. Šusteršič in Fon interpretirala svoje opozicionalne stališče. Tudi tokrat je nemško časopisje z zadovoljstvom konstatiralo, kako malo se treba batiti »Slov. Enoto«, kateri člani so kakor udarjena čeda... Deležnični govor dr. Šusteršiča pomenjajo novo oslabljenje skupne slovenske organizacije in kažejo z vso jasnostjo, da se slovenski klerikalci vedno brezobjeje in ne na levo in ne na desno gledajo pomikajo v vladne klopi.

Opelovano smo že poudarjali vzroke, ki jih silijo k vlogi pridnih učencev...

Dr. Šusteršič, ki je z navdušenjem glasoval za vse vladne predloge v delegaciji in proti vsemu, kar vladni ni bilo všeč in ki je bil celo udanejši od hiperlojalnih Poljakov, (glej Klofačev predlog o izganjanju slovenskih delavec iz Prusije!) ne more biti všeč, da ga motijo še takrah spone opozicionalnega organizma, kakršen je »Slov. Enoto«. Od-

govor na ono vprašanje, ki smo je napisali pred par dnevi: kako bo glasoval »opozicionalni« »Slovenski klub« v parlamentu pri razpravi v delegaciji sklenjenih vojaških kreditov je torej zelo enostaven. Prej v parlamentu proglašen princip proste roke, hočejo slov. klerikalci sedaj uveljaviti najprej napram svojim slovenskim tovarišem.

V sredu prične zopet zasedanje državnega zabora. »Slovenska Enota« se isti dan sestane, da sklepa o nadaljnem taktičnem postopanju. Od nemške v vladne strani se z boječo napetostjo pričakuje, bo li sedanjemu režimu toliko nevarna solidarnost Slovanov, se faktično izvajala ali ne. Prišel je trenutek, ko potrebujemo velenemski režim zopet prijateljev.

In v tem trenutku se je zopet oglasil »Slovenec«. Z ono perfidnostjo in zahravnostjo, ki je karakterističen znak klerikalnega boja, se loti celega »vprašanja«. Ne napade »Slovenske Enoto« kot take — to bi bilo sicer grdo, toda bilo bi pošteno. O, naši klerikalci imajo drugo metodo. »Slovenec« je našel v nekem dr. Kramarjevem govoru v delegacijah protitrialistično naziranje (o tem bi se dalo z dr. Kramarjem seveda polemirizirati) in to priliko je pograbil, da na indirektem način razburi in razdvoji celo »Slovensko Enoto«. — Dobro ve, da s tako nesramnimi napadi, kakor jih vsebuje sobotni članek na posl. Hribarja in dr. Kramarja, razburi tudi one člane »Slovenske Enoto«, ki sicer niso prijatelji politične naziranja teh dveh mož, ki pa jim ne odrekajo spoštovanja kot značajnim poštenjakoma. Natoleevanja in laži »Slovenca« kažejo pomankanje onega minimalnega moraličnega naziranja, ki je predpogoji zaupljivega in solidarnega občevanja.

»Slovenska Enota« ne more več dvomiti, da so klerikalci prelomili prvi predpogoji uspešnega sodelovanja v »Slovenski Enoti«: princip lojalnosti. Kadar začne tovariš proti tovariu (dr. Šusteršič ter Hribar in dr. Kramar) so kot člani »Slovenske Enoto« za enkrat še tovariši) z natoleevanjem in z javnim sramotetvarem — tedaj je čaka prekipe.

Morda se je »Slovenec« tudi tokrat prenagli, ljubljanskim razgrevetem manjka potrebe hladnokrvnosti in trennosti in le prepogostokrat napravijo to, kar imenuje Nemec: »das Kind mit dem Bade ausschütten.«

Dr. Šusteršič je nevarnost igre uvidel in razposlal vsem listom kre-

pak dementi, ki groteskno zaključuje prvi akt te pristne klerikalne igre: vodja slovenske klerikalne stranke zatajuje svoj lastni organ in izjavlja, da »Slovenec« ni glasilo stranke, ampak samostojno podjetje...

Ko bi časi ne bili preresni, bi se moral človek smejati. Tako pa s strhom pričakujemo začetka novega zasedanja — ki grozi biti konec slovenske skupnosti...

Spomladansko zasedanje.

Dunaj, 7. marca.

Po precej dolgi pavzi pričnejo jutri zopet plenarne seje poslanske zbornice. Dnevni red prve seje obsegajo predvsem nadaljevanje razprave o reformi društvenega zakona, poročila poljedelskega odseka o raznih od agrarnih poslancev stavljenih poljedelstvo pospešujočih predlogih in resolucijah. V ospredju javnega interesa se nahaja vprašanje proračuna.

Kakor znano, je bil svoj čas vladni dovoljen trimesni proračunski provizorij, ki poteka z 31. marcem. Splošno se je tedaj upalo, da bo mogoče delo v proračunskega odseka tako pospešiti, da bi celi budget že bil prisel v marec pred plenim zbornice in bi ga bilo mogoče do 1. aprila rešiti v poslanski in gospodski zbornici. Vlada je pričakovala, da bo proračunski odsek nadaljeval svoje delo skozi celi februar ter tako pravčasno svoj nalog opravil. Bil je prvi opozicionalni čin reorganiziranje »Slovenske Enoto«, da se je ta izrekla proti nameri sklicavati za časa delegačne zasedanja seje proračunskega odseka. Protest »Slovenske Enoto« je imel popoln uspeh in je prizadel vladi sicer nevažen pa vendar občuten udarec, ki je pomenjal za »Slovensko Enoto« važen moraličen uspeh, ker je manifestiral solidarnost slovenskih v »Slovenski Enoti« združenih strank.

Slovenska javnost je takrat z velikimi upi pričakovala, da razvije reorganizirana »Slovenska Enoto« v bodočnosti prav uspešno delovanje ter izvede trajno konzolidacijo koaliranih slovenskih strank.

Znano je, kako so naši slovenski klerikalci takrat s svojim »Slovenčevim« člankom vrgli prvo poleno, razburkali znova komaj pomirjena in ublažena nasprotna med posameznimi klubni voditelji. Ze od prvega začetkov je tako bila vržena med še rahle, sveže koreninice »Slovenske Enoto«.

Angela je gledala nekaj časa zanim, skoro jo je posilil smeh, a kmalu je postal njen obraz mračen in temen, neke nejasne skrbi in slutnje so ji omračile lepo čelo.

Ognila je dolgo pelerino, zaklenila vrata za seboj in stopila iz šole.

Nad Zabrezjem se je mračilo, tukat je svetlo razsvetljeno okno in mrzel, čisto zimski veter je bril od severa. Tam nekje daleč za vasjo so peli fantje, visok hripav glas je skrnil prevpiti vse, nato je za hip vse umolnilo, ne zopet ponovilo še glasneje in še bolj zateglo.

Od zahoda, kjer je nebo še nekoliko rdele v žarkih tonečega sonca, so se dvigale obrnila k oknu, če je zbežala po šolskem stropu, kakšna senča, in zato se je tudi zgodilo, da se je včasih nenadoma zamislila, ko sama ni vedela, ne kaj, ne kako...

VI.

Proti mračni tiste nedelje je vstopil v Angelino sobo cerkvenik Matija, ne da bi potkal in ne da bi se odkril. Priportal je s svojimi škorji nerodno čez prag in Angelini se je zdale, da se kiri od njega duh po hlevu in cerkvenem kadiju, in ust pa mu je močno dišalo po žganju.

»Dejali so gospod župnik, da pride k njim,« je nesnanil počasi in se obrnil z rokom pod nosom in takoj nato prav nerodno odstorknil.

»Enote« kal razpora, ki se ni dala odpraviti baš zopet po krvidi slovenskih klerikalcev. Dr. Šusteršič in Fon sta solidarnost opozicije kritila v Budapešti ter izvajala škodljive meditacije nasprotnega časopisa o sili in enotnosti »reorganiziran«. Res, da glede načinov, ki se moral človek smejati. Tako pa s strhom pričakujemo začetka novega zasedanja — ki grozi biti konec slovenske skupnosti...

Jutri popoldan se vrši seja parlamentarne komisije »Slovenske Enoto«, v kateri naj bi se sklepal o nadaljnji taktiki združene slovenske opozicije. Vesti, ki prihajajo danes iz češkega tabora, niso preveč razveseljive. Češi ventilirajo vprašanje, ali je sploh še mogoče sodelovanje z ljudmi, ki se ne sramujejo z denunciacijami in prostakim blatom osebnejšega sramotena, kakor je morda v beznicah navada, polemirizati z ostalimi člani »Slovenske Enoto«. Tudi v krogih »Zveze Južnih Slovanov« je vtisk »Slovenčeva« članka skrajno mučen in soglasno se obsoja grde napade na poslanca Hribarja. — Upati je sicer, da tudi tokrat zmaga trezni razum nad osebnimi čustvi — toda neoporečeno je dejstvo, da »Slovenska Enoto« — vsled cele te klerikalne kampanje, ki je pričela proti celi »Enoti« ter se nadaljuje proti njenim posameznim članiom, nikakor ni ojačena, temveč je znatno izgubila na veljavi in ugledu.

Ze včeraj smo poudarjali, da se vedno očitnejše kaže stremljenje slovenskih klerikalcev zapustiti slovenske zaveznike... V tem oziru je zlasti pomembna vest, ki ravno kroži po listih. Pripravlja se ustanovitev internacionale katoliške »Unije«, ki bo biti sicer predvsem nepolitična organizacija avstrijskega klerikalizma, ki pa bo imela, kakor se zatrjuje, v parlamentu samem važno posledico: ustanovitev konzervativnega klerikalnega bloka. V ogled tem avspicijam si ni dobro vezati rok...

Angela je gledala nekaj časa zanim, skoro jo je posilil smeh, a kmalu je postal njen obraz mračen in temen, neke nejasne skrbi in slutnje so ji omračile lepo čelo.

Ognila je dolgo pelerino, zaklenila vrata za seboj in stopila iz šole.

Nad Zabrezjem se je mračilo, tukat je svetlo razsvetljeno okno in mrzel, čisto zimski veter je bril od severa. Tam nekje daleč za vasjo so peli fantje, visok hripav glas je skrnil prevpiti vse, nato je za hip vse umolnilo, ne zopet ponovilo še glasneje in še bolj zateglo.

Od zahoda, kjer je nebo še nekoliko rdele v žarkih tonečega sonca, so se dvigale obrnila k oknu, če je zbežala po šolskem stropu, kakšna senča, in zato se je t

Kakšna vloga bo odmerjena po vseh teh dogodkih »Slovenski Enotci« v ravnotežju politične situacije, je težko reči.

Moramo se zopet sprijaznit z misijo, da ostane novi štavut »Slovenske Enotec zopet — kakor je proročeval »Slovenec« na dan njenje reorganizacije — na papirju.

Solidarnost opozicije pa bi bila zlasti v tem trenutku velikanska varnost, ko se finančni minister pripravlja predložiti zbornici načrt finančne reforme, o kateri hodi začeti pogajanja s posameznimi strankami. Ako so resnične vesti, da se je finančni minister povrnji zopet k starem Bilinskemu idejam ter namejava za enkrat izvesti zvišanje davka na žganje in osebnodohodniški davek, potem bi imela velika organizacija »Slovenske Enotec« priliko odločevalno vplivati na usodo teh »davčnih reform«...

Kratek mesec dela čaka poslansko zbornico — že 7. aprila pričnejo velikonočne počitnice. Niso vesel čustvo, s katerim pričanjano parizmentarno spomlad.

Nekaj nesrečnega gospodarstva.

Iz Novega mesta, 7. marca.

Pisalo se Vam je iz Novega mesta o slabem gmotnem stanju nekaterih novomeških meščanov in Vas dopisnik se je pri tem nemilo dotikal osebe našega someščana Antona Hočevarja. Mislim, da se temu revezu dela krivica, ako se pribija njegu kot povzročevalca gospodarskega poloma novomeškega trgovca in župana Ogorčeta in težavnega stanja Smoleta, posestnika male graščine pri Novem mestu. Ti trije so zabredli v dolgove in slabu jmi prede.

Poglejmo malo v gospodarenje teh treh. Anton Hočevar je pred 14. leti prejel od svojega strica Antonia Hočevarja premoženje, vredno kakih 240 tisoč krov. Od drugega strica, Martina Hočevarja v Krškem, je dobil 20 tisoč krov, soproga mu je tudi nekaj prinesla. Imel je ta Hočevar lepa posestva, imel dosti drugih gnutovnih sredstev, obogatel bi bil lahko. Oženil se je s hčerjo Matijo Hočevarja v Vel. Laščah in dobil tako pridno ženo. Ta dva človeka nista živila potratno. Živila sta, kakor nadavno žive novomeški meščanje in ti ne razispavajo.

Bilo je v času, v katerem so se prodajale na Kranjskem graščine, ki niso mogle več živeti. Matija Hočevar, premetena glava, ki si je pomagal od sodnega pisarja do take veljave, da je bil merodajen pri kinetu in meščanu velikolaškega in ribniškega okraja in si tudi pridobil nekaj premoženja, je po večjem vodil na Dolenskem te kupcije. Njegov zet Anton Hočevar je tudi hotel priti do večjega premoženja, sodeloval je s lastom, potem v družbi drugih ljudi pri parceliranju posestev. Ni bil dobiti solan in vežban za take kupcije; ni imel glave za takaj podjetja, ne za drugo obrtno delo. Ni imel sreče; kar je prijel, se je spremenilo in nič. Njegov stric — že davno umrli Janez Hočevar je bil ustanovitelj premoženja, s katerim je potem drugi stric, Martin Hočevar v Krškem, delal naprej, oziroma kako talentiranu njegova soproga, rojena Muley iz Radovljice. Z najemom daca se je pridobivalo to premoženje. Stric Anton Hočevar je bil le dober, varčen gospodar v usnjariji in v poljedelstvu. Bil je kakor Martin Hočevar brez otrok. Ta Anton Hočevar je napravil poslednjo voljo, v kateri je bil določil vse svoje premoženje za štipendije za obrtnike novomeškega in velikolaškega okraja; dal se je pa pregovoriti in izročil je potem nečaku nesrečnemu Antonu Hočevarju skoraj vse. Škoda! Kaj bi bile dobrega storile obresti od 120.000 gl. med fanti omenjenih okrajov! — Anton Hočevar, nečak je pač mislil, da je kak Janez ali Martin Hočevar in poskušal je povsod s svojim nesrečnim podjetniškim duhom in seveda je moral biti poleg, ko se je govorilo o tem, da bi se sezidal opekarna na Smoletem zemljišču blizu Novega mesta — in so Ogorčetz, Smola in on pred štirimi leti imeli to nesrečno misel in začeli z zidavo opekarne v velikem zlogu.

Ne smemo metati kamnja na vse nesrečne, ki pridejo pri nas na Slovenskem na kant; vsi niso moralno skvarjene narave. Gospodarske sile vlečjo meščana v industrijsko delo. Več zaslužiti, veliko premoženje pridobiti, to hrepenevanje po zlatu leži v kapitalističnem gospodarstvu, v katero smo zapleteni kolikor toliko tudi Slovenci; to hrepenevanje po profitu je gonilna sila tega gospodarstva. »Kapitalizmus heissen wir eine Wirtschaftswise, in der die spezifische Wirtschaftsform die kapitalistische Unternehmung ist. Kapitalistische Unternehmung aber nenne ich diejenige Wirtschaftsform, deren Zweck es ist, durch eine Summe von Ver-

tragabschließungen über goldwerte Leistungen und Gegenleistungen ein Sachvermögen zu verwerben, das heißt, mit einem Aufschlag (Profit) zu reproduzieren.« (Gombert)

Ali Slovenci še nimamo za tako gospodarstvo dolanih delavcev. Tem se da respiravljati in pada turnalistika bi dobro storila, ako bi posvetila v te strani našega gospodarskega življenja. — Naše trgovstvo vedem še ni vlagajoče za kapitalistično gospodarstvo in drugo modrostvotudi ne. Le redke so prikazi, ki delajo izjemo. »Sloveni in Habsburg ne upoštevamo na Slovenskem. Iz emarejemo, dokler je kaj notri, nihče ne napisujemo, nihče ne delamo bilanc in ko smo se zadolžili, ko smo preveč jemali in vredno, potem si ne vemo razlagati, kako je prišlo do tega, potem se reče, da se je živelco skromno, potem se reče, da je že bog tako hotel, ali se pa reče lump ja, kradel je, goljufal je. S kreditom dobro delati je stvar, ki zahteva dobro kalkulacijo, spekulacijo, pamet in fantazijo in pa tudi postenost. V našem slučaju se je reklo: začnimo, saj mora iti, denarja dobimo kolikor ga hočemo, ime »Hočevar« se dobro glasi v doželi! Was du ererbt von deinen Vätern hast, erwirb es, um es zu besitzen, — tega naši bogatejši dediči ne znajo. Kakor je prišlo, tako je šlo. In zazidali, izdali so ti trije veliko in samo najetega denarja v opekarno. Nobeden teh ni nič razumel o mikrokozmu takera podjetja. Vozili so premog k opekarni, delala se je opeka, plačevali so delavce in tudi to režijo plačevali po večjem s kreditiranim denarjem. Začeli so s kreditom, gospodarili so skozi štiri leta še njim in zvezničarili vse, kar so imeli in večiko, kar ne najde pokritja v njihovih premoženjih; bili niso v opekarni pravi gospodarji in ne v svojih prvotnih obrtih: male pridobitve teh slednjih je tudi nežrcta opekarna. —

Zdaj, ko bo treba dosti opake, zdaj ko bi bila velika kupcija z opko, ko se bo — (če se bo!) — zidala železnica v Dalmacijo in ni razven zaloške ribniških do Like dobrih opekarn in dalje na dobre ilovke, — zdaj so ti nobjetniki pri kraju s kreditom, pa tudi s premoženjem. Obe peruti sta jih zlomljeni. Začeli so — morali so naprej; ni mogeo bilo, vrnilti se: ni mogeo bilo, nestorjeno storiti, kar se je začelo; naprej, naprej v vedno večje dolgove! — Hočevar — pa kaj zanisati, voditi knjige? Kaj še! — Smola dober ekonom, pa preveč zanljiv mož: Ogorčetz, trgovec, ki je trgovsko akademijo študiral. — ta je vodil knjige opkarne, vse trije dobre ljudi, ali slabi mužjanci v katalističnem gospodarstvu!

Ti može niso sami krivi hudega poloma. »Ljudska posejilnicna v Ljubljani posaja kaj rada denarje liberalnim meščanom. V Novem mestu je vse polno posejilnih terjatev te posejilnic. Pridobiti hočejo klerikalni tem volilice in ta spekulacija se obnaša v političnem oziru. Če le ne bo predragal! Zadnja državnozborska volitev je pokazala to; 145 volilcev klerikalne stranke; v prejšnjih časih komaj 30—40!

Hočevarjevo ime je vleklo. Brat v Krškem, dr. Janko Hočevar, drž noslanec, je bil na glasu, da je bogat in da bo dobil vse premoženje gospo. Josipine Hotschevar. S tem Antonom Hočevarjem se je tedaj imelo veliko kredita, saj je tudi dr. Janko Hočevar podpisoval brata menice. Matija Hočevar iz Vel. Lašč je bil vredni tudi norok na menicah in tudi kak druzi iz ribniške doline, ki je znan kot tako pampet gospodar. Tudi milijonar v goldinarjih ne bi imel toliko kredita, kakor so ga imeli ti trije manjši gospodarji s pomočjo Hočevarja. Denarni instituti so se kar letnogi za te kliente. Povsod se je dobil denar in 128 tisoč krov sta postala dolžna v poslednjem času same brata Hočevar na menicah teh denarnih zavodov. Razumljivo je, da se je dajal tolik kredit. Seveda, ako bi se bilo posledalo v Krško bi se bilo izvedelo, da dr. Janko Hočevar ni dedič Josipine Hočevar in ne bi in da istemu treba kuhati z vodo. Ker so jemali denar pri raznih zavodih, so moglo prepleteti v kakem nosaznem zavodu, kako stojijo ti katalistični nobjetniki, ki poznajo tako dobro menice, drugega na nič, kar je treba modernemu nobjetniku.

Bodimo pravidi: nisi se ponosna klerikalce ali liberalce, nob kdo so ne večjem vse pravi katoliki, to je, slabši gospodarji v kapitalističnem gospodarstvu! Ne bom razpravljal tukaj o važnosti reformacije v razvoju gospodarstva na Angleškem ali Nemškem: dejstvo je, da so reformanci načinili prenovo na svetih, katoliki na načinški. Tudi v krajih, kjer živijo protestante med katoliki, so v velikosti prenovo načinili. Zakaj te to, o tem se da nista. Kdo ima dober nalog v razvoju na Dolenskem, ta znamo, da se dobiši ali novoredenje trije Novomeški in lahka kredit. Na vrem, kd je imel v rukah skozi tejevje do zadržanja deligni teh drah. — Razvimo nočenje v Novem mestu na štovi, da imam

novomeških žitninskih zemeljih, ali dejstvo je, da se je lahko dobitlo na kredit denar. Hočevarjevo ime je zadužilo vse premieske v naših denarnih zavodih, njegove menice so bile, kakor zetov denar. Ne morem občutiti novih neinkvidenih mot, ki so malo bilo pogledali v veliko vrste, ne novodobnega gospodarstva, da so jemali več kredita, kakor so imeli premoženja in celo tudi, ko so uvideti morali, da je njihova opekarna sicer rumena, pa ne je stata; kamem vržen na zavode, ki so toliko kreditirali. »Mestna hranilnica v Novem mestu ni hotela dosti kreditirati. Reje, da so ti moži in sestri Anton Hočevar iskali v vseh drugih znanjih denarnih zavodih kredita, ali vsaj toliko bi se vendar lahko riskiralo, da bi se vprejalo, ako se bo že dati na menice na enkrat 10—15.000 K in še več, kakor so jemali kredita, koliko gleščajo! Teden, ko se je razvijala tragedija omenjene novomeške trijice proti koncu, tudi so vpraševali nekateri zavodi, pa je bilo že prepozno. — Ali našel se je še kje dalje zavod, ki je dal kredit in našli so se zasebne, ki so nemuno podpisovali menice. Ako kak dolžnik večkrat kako meni, da se prolongira, mora upnik pozoren postati in naj si ima še take podnise, ki odvagajo podpis dvačet majhnih gospodarjev. Pri nas na Slovenskem je dvačet tisoč godinarjev vrednosti že dvasto tisoč goldinarjev. Nikjer ne omenju premoženja tako neumno, kakor pri nas.

Tako so naši pradjev narod vzgojili. Dosti je pri nas neizkušenih, labkomiselnih ljudi v gospodarskih vrnjanjih v vsehih prav neumnih. »Prokleto poročstvo« zakolne marsikateri kmet, ki je jamčil in oni, ki je denar iz »kase« dobil in ga zapravil. Poročstvo se zdaj dogaja, kakor v mestih, tako tudi na kmetiji in več ljudi pride in nesrečo. Ali kmet je na boljšem, kmetija je dobra mati, ima kaj jesti dati, — zamore komu dalji prostor pod gotovim krovom; počasi se plačuje tudi kak dolg iz poročstva. Ali v mestih je na Slovenskem precej v zemljiščnih knjigah zapisane dolga in naši meščani nimajo več kravje in svinčet v hlevu, ne obdelujejo polja; — oni pravijo: kdo bo s tem ceremonil in kujujejo vse na trgu. Nišo več časi »Hermann in Dorothea«, v katerih je bil sicer manjši zasluzek na trdnju v meščanski hiši zadosti jeldil. Denar nosojilnici, ne služi dosti melioracijskemu namenom, on podnira večkrat prirojeno slov. Labkomiselnost: vsaj v vinorodnih krajih, kjer je največja: za melioracijo na kmetiji nima denar iz Amerike. Slovenci vise, ko nosimo glave: ako kdo pride na kakov večje mesto kot delavce nepravzastonstva naroda, ne ve, kako bi puhal in nosil glavo visoko. Pa smo vse menjni vsi biti gospodarji, imeli bi biti prav ponizni. Premišljajmo nolom imenovanih treh Novomeščanov in uvidili budem, da ne smemo visoko nositi glav. — Slovenci nima meščanstva, ki bi bila vzgojena, uvožana za težavno gospodarjenje v kapitalističnem gospodarstvu.

Brez zamere gospoda! V Ljubljani, v sredini meščanskega gospodarstva Slovencev kažejo dogodljaji pretečenega nol leta, kaki kapitalistični gospodarji smo Slovenci. Ako naš kmet ne bi iskal zasluga v Ameriki, oki se ta ne bi držal svoje crudatko krčevito, kakor se, ko polovic živnosti, zdravia pušča v premogokopih Amerike, da podure v zasluzki svoj dom v starci domovini, — Slovenci bi bili v gospodarstvu še večji siromaci.

Preveč tudi politiziramo! O nas črvičih odlodčenja na Dunaju, kakor hočejo in bodo še dolgo; nič še ne stremo. Doma pa grozno poka v našem gospodarstvu. Zanisal sem to, ker sem bral, da se vsa krvida navedenega noloma v Novem mestu daje ubogemu Hočevarju. Nerođen je bil tradicija stricev ga je silila v večja podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati močil! Bodajkateri nrič sam nazaj, ni vzel dočet 12 tisoč krov seboj. Ni res, da bi bil vzel ved. — Ubogi Smola je bilo močnati z nevrednino nekarnarjev. Vodili mu je dobro sveto! Ali o tem je pa vse nekarnarjev zavetnik za tejevje podjetja, katerim ni bil kos, niggova sonoga na se ni izkazala kot hči Matija Hočevarja; ona bi bila moralna valjeti imeti v svojih rokah in šlo bi drugeče. To ženo je občalovati in njeni štiri otroke. Ogorčetz, boste, ki nista niti podpisovali in ki imata nekaj premoženja, vsele pod svoje pernti. — Hočevarjevi: Smolatovi so uboželi, ki bodo moralni iz tonle sobe ven in hudo burjio. Smola je bil pred začetkom nekarnarjev dolga in je kot večji kmetovalce dobro izhal. Vse trije so bili občalovati, vse so nemiljeni vredni. Hočevar je šel iskat kot v Ameriko. Kaj ho tam rezeli delati

lam mimo ob 11. ur. 20 minut. En vol je oblešal takoj mrtav, drugi pa je bil težko ranjen. Vlak se je ustavil, po preteklu par minut pa nadaljeval svoje vožnjo. Lokomotiva in potni voz sta bila le malo poškodovana. Ročnik opisuje dogodek sledete: Ravno se je vračal s praznim gnojnim vozom s polja in se ustavil kakih 30 m pred zaprt progo. Ko se je približal bravič, sta se vola splašila in zadeila s tako silo ob rampon, da sta se zlomila oje in rampa. Natir sta prišla vola v istem trenotku, ko je pridrvela mimo lokomotiva. Enemu volu se je glava skor popolnoma zdrobila, drugega vola pa je vrgel vlak z vso silo na drugi tir.

Mož po volji božil je župnik Lesar, ki pase svoje ovčice v Šmartnem pod Šmarino goro. V njegovih očeh je največji greh, če kdo izmed njegovih faranov čita "Slovenski Dom" in druge napredne liste. V svojih pridigah silno rohni čez te izgubljene duše, katere že od daleč po duhu pozna, kakor tiste, ki po hlevih spe. — Lesar ima namreč silno dober nos, oziroma čut vonja razvit, da mu ga ni kmalu para. Pri ljudskem popisu se je zadnjič zadrl: »Vi pa po konjih smrdite, ali spite v hlevu?« Ko sta prišli pred nedavnim dve ženski k »vpeljavaju« in je obleka dišala po neki stvari zoper molje, se je župnik grdo namrdnil ter zahropel: »Uh, to smrdite!« — Nauhjuje pa je bilo nekoč, ko je pri pogrebu nekega mrliča takoj naglo poškropil, da mu je škopilina v jamo odletela. Svojo jezo je stresal vsled prepoznega pokopa na cerkovnika, dasi je splošno znano, da na kmetij župnik odreja, kdaj da bo pokop, ne pa cerkovnik. Najlepše pa uči ta božji namestnik pri izprševanju za velikonočno izpoved. Rdečica sramote je zalivala zakonske žene, ko jim je na silno robati in sirov način razlagal, kako morajo biti svetini možem »postrežljive«. Slovenski listi, v katere se tako strupeno zagnate, govore in pišejo stokrat lepše in dostojnejše, nego vi, ki ste še celo hujši kot škof s svojo rdečo knjižico!

Kaplan Fröhlich bi se rad zmanjšal. Tepeni kaplan Fröhlich nam je poslal naslednji popravek: Slavno uredništvo! Sklicujod se na § 19. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862, prosim z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem »stopen zakonolomni kaplana« v 5. številki Vašča lista, da sprejmete v zakonitem roku, na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bil sel jaz 27. februarja t. l. v Hrastarjevi gostilnici kdaj v sobo, kjer spita Hrastarja; res pa je, da v kako Hrastarjevo spalnico še nikdar nisem stopil. 2. Ni res, da bi bil Hrastar povedal meni v svoji ženi, da gre v Novo mesto na neko veselico; res pa je, da meni Hrastar nikdar niti rekel. 3. Ni res, da bi bil Hrastar skozi okno videl živo kopico; res pa je, da je naju le lahko videl v gostilniški sobi pri isti mizi sedeti. 4. Ni res, da je Hrastar planivši v sobo začel mlatiti po obeh krivceh, ki sta tako dobivala občutne udarce; res je pa, da Hrastar nad nikomur ni niti roke vzdignil. 5. Ni res, da sem jaz povsem stepen in nikam ne morem s postelje; res je pa, da sem popolnoma zdrav in nedotaknen, in da vsako jutro vstanem s postelje. 6. Ni res, da ne berem maše, ker je ne morem; res je pa, da jo berem vsak dan, ker jo lahko. 7. Ni res, da bi bil jaz na dan državoborovih volitev pisal takim kmetom, ki so izrecno zahtevali, naj jimi napišem Gangla, na glasovnico Jarčevo ime; res pa je, da nobenemu takemu nisem napisal Jarčevega imena. V Šmihelu p. N. m. 6. marca 1911. Josip Fröhlich, kaplan. — Prosimo našega novomeškega dopisnika, naj to stvar pojasni in če mogoče tudi izve, koliko je bilo plačano za tisto famozno izjavo, ki naj obvaruje kaplana Fröhlica.

Nesreča na cirkularni žagi. 24-letni delavec Andrej Petrič iz Cerknega je delal 28. m. m. s svojim ocetom na cirkularni žagi posestnice Marije Milavec v Cerknici. Ko se je oziral po mimoidočih maskarah, je prišel Andrej z desnicu v cirkularno žago, ki mu je odrezala celo dlanski prsti vred.

Elektroadiograf »Ideal«, Franc Jožefova cesta št. 1 ima od srede 8. do petka 10. marca sledenje sporedi: Fifi ima paradajzarje. (Komično.) Žurnal Pathé št. 94. (Najnovješi posnetki.) Ribe sipe. (Naravni posnetek.) Obsodba po nedolžnem. (Zgodba iz življenja.) Izlet na Črno goro. (Naravni posnetek.) Izgubljeni rokav. (Jako komično.) Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in po 9.: Cigani. (Ruski film po Puškinu.)

Samomor. Danes sijutraj je opazila neka mlekarica pri zidu pokopališča Sv. Križa ležati nekega nesnanega. Po obveščenju so zamogli dosedaj konstatovati le, da se je neznanec ustrelil v levo senco in da je prejel krvavel. Star je okoli 50 let. Obložen je bil v železničarske hlače, slov pa v čedno civilno oblogo. Pogledat ga

je pršlo več želenih, a dosedaj niso da mogli dogrnati njegove identitete.

Zblagolj je 30letni želeniški adjunkt Anton Šilka. Pridel je v neko prodajalno na Poljanški cesti ter tam začel hudo razgrajati, potem pa isto ponavljal doma, dokler ni prišel vrgnostni organ, ki je nadaljnosti prepričel. Na zdravnikovo odredbo so nezrečena prepaljali z redilnim vomom na opazovalni oddelek.

Izgubljeno. Jozefa Cepinova je izgubila denarnico z manjšo vsto denarja. — Anton Spanger je izgubil rjavo denarnico, v kateri je imel 40 kron denarja. — Pavlina Sotenškova je izgubila zlat prstan s črkama P. S. 25./1. — 1911. — Herma Treovca je izgubila zavitek čipek. — Ivana Kravčevca je pozabila v vlaku ročno torbico, v kateri je bila večja vsto denarja. Torbico in denar je bil najden in izročen izgubiteljici.

Elita dunajska damska kapela koncertuje vsak večer v »Narodni kavarni«. Vstop prost.

Društvena noznanila.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko vabi vse svoje p. n. člane na svoj redni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 11. marca 1911 ob 7. zvezd v hotelu Strukelj v Kolodvorski ulici.

»Sokolski dom« v Domžalah bo slovesno otvoren v nedeljo, dne 2. julija t. l. Pri odborovi seji S. S. Z. dne 23. januarja t. l. je bilo sklenjeno, da prirede ta dan bližnje Sokolske župe skupno zlet v Domžale. Tehniško vodstvo tega zleta bo pa v rokah S. S. Z. Vabljeni so tudi druge, daljne Sokolske župe, oziroma društva na udeležbo, da bo ta dan tam v Domžalah, kjer se Nemcem sanja, da imajo »domovinsko pravico«, vse preiplavljeno Sokolov. Zlet v Domžalah je pa tudi z ozirom na bližajoči se hrvaški vsesokolski zlet v Zagrebu, ki bo tudi letos in se ga udeleži slovensko Sokolstvo, velikega instruktivnega pomena za župe, društva, kakor tudi za vsakega posameznika. Tudi zaradi tega je torej željeti, da se udeleži slovensko Sokolstvo polnoštivilno zleta v Domžalah, ki bo v nedeljo, dne 2. julija t. l. Na zdar!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idrijskem sodnem okraju priredi dne 25. marca t. l. ob 9. dopoldne v telovadnici c. kr. rudniške šole v Idriji občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo, 2. volitev 11 odbornikov in 5 namestnikov, 3. slučajnosti.

Kranjskogorska podružnica slovenskega plan. društva je imela dne 5. t. m. svoj občni zbor v novozgrajenem salonu hotela Slave v Kranjski gori, katerega se se udeležili poleg kranjskogorskih članov in neveč v posebno lepem številu Mojsstranci in Dovjani ter bližnji sosedje iz Rateč. Razven tega je bilo opaziti Jeseničane in Radovljicane. Posebno razveseljiv je bil mnogobrojen obisk s strani rodoljubnega ženstva. Po pozdravu predsednika g. dr. Tičarja je bilo posneti iz poročila tajnikovega, da namerava podružnici zidati novo kočo na vrhu prelaza med Kranjsko goro in Trento, in žama v ta namen že kupljen svet na trentski strani Vršiča. Koča bo lahko dostopna tudi letoviščarjem kranjskogorskim, ki pojavijo radi na manjše gorske izlete, in bo važna za turne na Mojstrovko, Prisojnik, Razor pa tudi Jalovec ter zagotovila osobito še po dozidavi kočo na Križkih Podech skupino Razorovo slovenski posesti. — Društvo je napravilo več skupnih izletov, oskrbelo novo markacijo na Špik, ponovilo nekaj starih; naročilo orientacijske tabele itd. — Premoženiski položaj podružnice je za kratko dobro obstanka prav ugoden, čeprav z ozirom na stroške za novo kočo razpoložljiva denarna sredstva dosegajo le skromno višino. — Pri volitvah novega odbora so bili z vzklikom izvoljeni vsi dosedanji odborniki, samo mesto preseljencev se tajnika in blagajnika g. nčitelja Petrovčiča se izvoli g. Rus. Poleg tega za zaupnika na Jesenicah g. R. Zorč in za Javornik g. Verweger. Po zahvali raznim dobrotnikom podružnice trko g. geometru Hrovatinu, g. notarinu Kladrbi, gđe. Ivanki Jegličevi, kranjskogorskemu in korenškemu gospodarskemu odboru je zaključil predsednik oficijalni del, kateremu je sledil amiriran zahvani del, za kojega vseh so si stekli vse zasluge kranjskogorskki pevci.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v soboto, 11. t. m. v vrtni dvorani restavracije Waindl (IV. Favoritenstrasse 54) Teatralni večer. Na sporednu je predavanje tov. A. Sovreta, nevske tolke iz pričevanja sodelovalnega moškega in mednarodnega zbornika »Zvezdek in solotoko« g. B. Koserja (tenor), tov. R. Trost (bariton) in tov. A. Tröst (klavir); na sporednu mesta začava. Začetek ob 8. zvezd. Vstopnina prostota.

Samomor. Danes sijutraj je opazila neka mlekarica pri zidu pokopališča Sv. Križa ležati nekega nesnanega. Po obveščenju so zamogli dosedaj konstatovati le, da se je neznanec ustrelil v levo senco in da je prejel krvavel. Star je okoli 50 let. Obložen je bil v železničarske hlače, slov pa v čedno civilno oblogo. Pogledat ga

Pravda.

Slovensko delčno gledališče, Opera »Faust« ni možna za jutri, ker je g. Krampera zbolel. Ravnateljevo se je obrnilo v Trst, Brno, Lvov, v Pardubice in v Zagreb na tenorake pevec, a bres neprave. Tako treba počakati, da g. Krampera ozdravi. — Zato se upriori jutri, v četrtek, prvič v abonnementu. Jarmova pričanjena opereta »Logarjeva Krstata« (za par abonente) z gđo. Hadrholčeve, g. Iličićem, gđo. Thalerjevo, g. Smidovo, go. Bukšekovo, g. Bonhavlovim in g. Povhetom. — Dramatsko osobje pripravlja Vojnovičev komedio »Psych«, oparetno pa Leharjevo »Veselo vloženje«.

Slovensko gledališče. Benefica g. Ljubiče Iličića je pokazala, kako priljubljen je on pri nas. Doseči, da je bilo tri dni zaporedoma obiskano gledališče tako dobro, skoro razprodano, pomeni, da niso one besede o priljubljenosti, ugajanju samo prazne fraze, temveč suha dejstva. Gosp. Iličić je pel svojo najboljšo partijo »Knežev«, kar najfineje in žel zato obilen aplavz. Podarjena sta mu bila ob koncu drugega akta dva lovorcev vencev in nebranj daryl, kar pač zasluži gosp. Iličić po vsej pravici. Pohvalno omenimo g. Thalerjevo, kot neutrudljivo moč, dalje g. Hadrholčev, g. Bukšek, g. Povhet in orkester pod vodstvom gosp. Reinerja.

Dramatično društvo v Ljubljani dobiva pogostoma razna pisanja in prošnje, tičeče se gledaliških predstav ter izposojevanja garderobe (kostumov), iger, muzikalij itd. Tudi je neko zunanje društvo naznani, da je prišlo s prireditvijo »Rokovnjacev« z zakonom v protislovje ter sojeno na 50 K globe, ker so »Rokovnjaci« lastnina dr. Eiricha na Dunaju in se brez dovoljenja ne smejo izigrati! Vsa slovenska društva (podružnice itd.) na deželi, ki se bavijo s prirejanji gledaliških predstav, se tem potom opozarjajo, da jim daje pristop k Dramatičnemu društvu v Ljubljani z malenkostno društvenino letnih 4 K pravico, dobivati na razna vprašanja v gledaliških zadevah načinov in pravilnih odgovorov in zahvatiti na posodo potrebnih garderobnih in igralkih predmetov protizmerni odškodnini za porabo in posiljatev. Enodašno se vsa zunanja različna društva opozarjajo s prošnjo, da ne zabijo pri zahtevanih odgovorih priložiti pismu 10 vinarske noščne znamke; kajti pri veliki moči znamen pismen s prošnjami za odgovor znaša to na leto že veliko vsto, med tem ko ta okolnost za posamezno društvo ne prihaja toliko v poštevanje!

Dragi rojaki!

Podpisani odbor »Pisateljskega podpornega društva« je dobil pri svojem občnem zboru, ki se je vršil dne 16. januarja t. l. nalog, da pokrene delo, da se spominska plošča rajnega Antona Linharta na pokopališču pri Sv. Krištofu popravi.

On je prevel prvi gledališki igri »Zupanovo Micko« in »Veseli dan ali Maticek se ženici za slovenski oder je prevel slovenčino »Bukva ob kug in holezen goveje živine itd.« ter je v svoji zgodovinski knjigi: »Versuch einer Geschichte Krajins« opozoril njenjake, ki so tedaj Slovene in njihove sosedne popolnoma zanemarjali. Pokopan je bil leta 1795. Od tedaj je spomenikova ploča vsa izjedena ob vremenskih nepogodbosti in hvaležnost naroda zahteva, da se oddolži svojemu budilev s tem, da omogoči popravilo spomenika z radovljini doneski.

Poleg njega je spomenik J. N. Hradeckega, katerega je ob 25'enciji njegovega županovanja v Ljubljani proučil Fr. Prešeren z znano priznino. Obe plošči sta na istem zidu, ki je tako trhel, da grozi, da vsak čen.

Prevel v posebni gledališki igri »Zupanovo Micko« in »Veseli dan ali Maticek se ženici za slovenski oder je prevel slovenčino »Bukva ob kug in holezen goveje živine itd.« ter je v svoji zgodovinski knjigi: »Versuch einer Geschichte Krajins« opozoril njenjake, ki so tedaj Slovene in njihove sosedne popolnoma zanemarjali.

Pokopan je bil leta 1795. Od tedaj je spomenikova ploča vsa izjedena ob vremenskih nepogodbosti in hvaležnost naroda zahteva, da se oddolži svojemu budilev s tem, da omogoči popravilo spomenika z radovljini doneski.

Ker pa društvo za takе namene ne razpolaga z nikakimi sredstvi, obraže se vlijedno svojim v plesatih rojakom, da blagovoljno omogoči popravilo teh spomenikov z radovljimi doneski. Ti se bodo objavljali v listih in potrjal njihov prejem. Doneško sprejemo gosp. prof. Anton Puntek, blagajnik pisateljskega podpornega društva.

Skupni sredki so proračunjeni na 540 K.

Prosimo vse slovenske liste, da blagovoljno ponatisniti ta poslov.

V Ljubljani, dne 8. marca 1911

R. Peruček m. p.

t. & predsednik.

I. Maček m. p.

t. & tajnik.

Anton Funtek m. p.

t. & blagajnik.

Razgled na slovenskem svetu.

Ruska vlada za ovekovečnja spomina grofa Tolstega. Ruski ministri svet je imel te dni sejo, na kateri se je posvetovalo na tem, kako bi se naj na najdostojnejši način ovekovečil spomin grofa Leva Nikolajeviča Tolstega. Finančni minister Kokovcov se je izrazil proti temu, da bi se kupilo Tolstega posestvo Jasna Poljana, češ, da zahtevajo dediči za posetovo pol milijona, dočim je vredno samo 200.000 rubljev. Predlog nekaterih ministrov, da bi se dedič razlastili v posesti Jasne Poljane, kakor tudi nasvet, da bi država nakupila Tolstega dela, je bil odklonjen. Glede na vprašanje, da se postavi grofu Tolstemu dostojen spomenik, je finančni minister predlagal, naj bi država prispevala v to svrhu 100.000 rubljev. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Nadalje se je še sklenilo, da se nakupi hiša v Astapovem, kjer je umrl Tolstoi, in da bo vlada osnova celo vreto ljudeških šol, ki jih bo krstila na ime grofa Leva Nikolajeviča Tolstega.

Velika Praga — sklenjena sčasnica. O zdravstvu v Pragi z nekaterimi predmestnimi občinami, ki smo jih svoječasno že navedli v našem listu, je sklepal v pondeljek praški občinski svet. O predlogu je poročal obširno občinski svetnik dr. Ružička. Predlog je bil med spoščno navdušenjem soglasno sprejet. S tem je vprašanje o Veliki Pragi stopilo v akuten stadij. Velika Praga bo okroglo pol milijona prebivalcev.

Skandalozen proces v Krakovu. Te dni se je pričela v Krakovu porotna obravnava na tožbo državne poslanca Szpondera proti uredniku lista »Poljska emigracija«, ki je Szpondera imenoval — hijeno izseljencev ter mu očital, da je 16.000 izseljencev ogoljufal za prevozne listke v znesku po 100 K. Obtoženi urednik je nastopil dokaz rečnice. Obravnava bo trajala več dni.

SRBSKO ČASNIKARSKO društvo. Do letos so imeli Srbi dve časnikarski organizaciji, ki pa se je par tedni združili v eno društvo — »Srbsko novinarsko udruženje«. Preteklo nedeljo se je konstituiral odbor tega dru

složeno, ampak zanima le krog interentov.

Huda kri. Blaž Rakovec, delavec pri gradbi vodovoda v Ljubljani je imel to slabe navade, da je vedno prekasno prihajal na delo. Ker se vsled večkratnega svarila ni pobolišal, ga je polir Pavel Borutti odslabil. To je obdolženca takoj vlezoval, da je zavil tel kramp nad glavo polirjevo ter grozil: »Ti prokleti Macedonec, ti boš enkrat od mene nekaj dobil«. Medtem ko je Blaž zamahnih, je polir pravočasno odskočil. Isti večer je Rakovec v Pogačnikovi krémni zoper na Borutija naletel, katerega je zmerjal in mu grozil, česar se je tako prestrašil, da si je upal le v spremstvu delavec domov. Naslednjega dne je pa Blaž Rakovec grozil Jožefu Branyju, ki ga je imel za polirjevega brata ter mu z nožem pretil, a ta je imel takrat slučajno sekiro v roki in se ga ni bal. Obdolženec tadi, da bi bil komu grozil, a priče so istinitost tu navedeno pod prisego izpovedale. Obojen je bil na 3 meseca ječe.

Nasilen ponocnjak. Delavec Fr. Pušnik, pristojen v Šmartno na Paki, se je okoli 1. ure ponoci na Florianskem trgu zelo sumljivo vedel. Na stražnikov poziv, naj se legitimizuje kdo da je, mu je odvrnih, da ga to nič ne briga, na kar je bil aretovan. Pušnik je skušal pobegniti, a stražnik ga je vjel za suknjič. Obdolženec ga je pa pri tem sunil v prsa. Na to se je zavalil na tla, ter na vse načine psoval stražnika. Temu se je vendar posrečilo ga vklentiti in ga pritirati na osrednjega stražnika. Tu se mu je hotelo odvzeti hlače, ki jih je imel okoli vrata ovite. Obdolženec je zopet začel stražnike psovati in je celo enega z nogo v trebuh sunil, drugega je pa opraskal in ga ugriznil v desno roko. Obdolženec pravi, da ga je spravilo v togotu, ker so stražniki že njim preveč surovou postopali v ostalem pa prizna, da se je aretaciji upiral. Priče pravijo, da nikdo ni z obdolženjem nepravilno postopal dokler je bil miren. S silo se je pa upiral pri aretaciji, pri odvzetju hlač in potem ko so ga hoteli odvesti v celico. Sodišče ga je odsodilo na eno leto težke ječe.

Telefonska in brzozna poročila.

Družinski zbor.

Dunaj, 1. marca. Danes dopoldne se je vršila ob 11. plenarna seja državnega zbora. Začetkom seje je poklical predsednik Patta poslanca Blankinija naknadno k redu, ker je v poslednjem seji februarskega zasedanja žalil Ogrsko s tem, da se je izrazil, da siloma krši Ogrsko avstro-ogrsko nagodbo. Nato so priše na dnevnini red sledete točke, najprej vladni osnutek društvenega zakona, finančno ministrstvo zahteva trimesčni budgetni provizorij, trgovsko ministrstvo pa prinaša 1. zakonski osnutek glede razširjenja zavarovanja proti nezgodam in boleznim tudi na pomorsko plovstvo in ribištvo, ki dosedaj niso bili našteti v zakonu za zavarovanje proti nezgodam in boleznim; 2. predlog, da se izpremeni § 74 obrtnega dela. Poslanec Ivan Hribar vloži predlog, tičeč se uvoza živine iz Srbije. Kot prva točka dnevnega dela se razpravlja državni zakon. Wickenburg nasprotuje predlogu. Pernerstorfer pa zagovarja predlog. Vlada odklanja nove člene in hoče, da se uvede popolnoma nov zakon, katerega je tudi že danes predložila zbornici. Najvažnejše dočelitev tega zakona so naslednje: 1. Ustanovitev društva je popolnoma prosta, samo društveno delovanje je odvisno od tega, da je predstojništvo naznani obstoj, oziroma ustanovitev društva političnih oblasti in da ta vsaj 4 tedne ni nasprotovala tej vlogi. 2. Določijo se posebne olajšave glede društvenega poslovanja, posebno v tem oziru, da ni treba naznani na politično oblast če zborovanje ne poseca več kakor 20 članov. 3. Razlika med političnimi in nepolitičnimi društvi, naj se popolnoma odpravi, tako da bodo odslej mogle biti tudi ženske članice političnih društev. Izjemo dela načrt novega zakona le z inozemci in mladoletnimi, glede katerih naj velja ta omejitev, da sme od slučaja do slučaja določiti politična oblast, da ti pri gotovih društvih, ki pa morajo biti individualno določena, ne smejo biti člani. Proti takim odločitvam je odprt rekurz v vseh instancah. 4. Instančno postopanje se iznenosti in natančno določi.

Dunaj, 8. marca. Justični odsek je imel danes dopoldne sejo, v kateri se je havil s sklepom gospiske zbornice glede omejitve pravice revizije in rekurza v civilnih procesih, in to v tem oziru, da razbremeniti najvišje sodišče. Poslanec Waldner je ta

sklep priporočal, da posredno pa je povrnil poslanec Lombari proti predlogu.

Novi francoski kabinet.

Pariz, 8. marca. Več radikalnih listov podpirajo z veseljem dejstvo, da je dobila vladja enotne republike večino. Konzervativni listi pa menijo, da se je vladni predsednik takoj prvi dan vzbuditi pri vseh strankah nezadovoljnost.

Zrakoplovstvo.

Pariz, 8. marca. Na večibališču pri Chalons - sur - Marne je preletel zrakoplovec Nienport z dvema pasarnicama 101 kilometr v 1 uru in s tem dosegel svetovni rekord.

Pastirska pismo na Portugalskem.

Lisabona, 8. marca. Ministrski svet je baje sklenil ustaviti škofu v Oporto dohodek in ga pozvati, da zapusti svojo škofijo, ker je proti vladni prepovedi narocil duhovnikom, da naj preberi pastirskega list.

Oporto, 8. marca. Duhočnik, ki so zaprti zaradi tega, ker so pretli pastirskega list, so pripeljali pred preiskovalnega sodnika. Guverner je pri vladni predlagal naj izzeno škofa v Oporto, ker hujška ljudstvo na vstajo.

Gospodarstvo.

Občni zbor »Ljubljanske kreditne banke«.

Včeraj ob 11. dopoldne se je vršil občni zbor »Ljubljanske kreditne banke«, ki je bil jako dobro obiskan.

Predsednik g. Ivan Hribar je predčital določila pravil, ki se nanašajo na sklepnočnost občnega zbornika, ter konstatiral, da je občni zbor pravilno sklepčen in da je bil tudi pravilno razglasjen.

V svojem uvodnem govoru je omenjal denarno tesnobo, ki se je v poslednjem času pojavila na domaćem denarnem trgu. Z zadodčenjem in veseljem je konstatiral, da je ostanala v tej krizi »Ljubljanska kreditna banka« popolnoma nedotaknjena. Izrazil je upanje, da se bo prebivalstvo zopet pomirilo in dobilo zopet zaupanje in naše trdne in solidne deuarne zavode. Spominja se na to ob desetletnici banke nastoja in razvoja banke. Pred desetimi leti je bila ustanovljena z akcijskim kapitalom 500.000 krov. Toda niti ta vsota se ni mogla dobiti od domačih kapitalistov. Priskočila ji je na pomoč »Živnostenska banka«, ki je podpisala več nego polovico vseh delninc. Od tega časa se je pa »Ljubljanska kreditna banka« najvažnejši denarni zavod na avstrijskem jugu. Veliko je k temu razvoju prispomoglo vestno uradništvo, s katerim razpolaga banka. V priznanje vestnega delovanja je upravni odbor v spomin 10letnice znatno zboljšal gmotni položaj svojega uradništva. Zahvali se uradništvu, predvsem obema ravnateljem. Končno se pa zahvali tudi »Živnostenski banki« in »Češki deželni banki«, ki sta vedno radi podpirali banko pri njenem poslovanju, toda tudi »Avstro-Ogrska banka« je uvaževala in podpirala »Ljubljansko kreditno banko«.

Iz poročila upravnega sveta o poslovnem delu 1910 in iz letne bilance posnemamo sledeče:

»Ljubljanska kreditna banka« je v 10. poslovнем letu dosegla ne samo najvišji čisti dobitek, nego razpolaga koncem desetletja svojega obstanka s polno vplačano delniško glavnico 5 milijonov krov, dalje z rezervnim in pokojninskim fondom 610 tisoč krov in je prvič dosegla in prekoračila v splošnem prometu znesek milijarde krov.

Cisti dobitek znaša K 326.832.73 ter prištevni prenos dobitka iz 1. 1909 » 31.440.99

skupno . . . K 359.273.72 kar odgovarja do malega 12% nemu obrestovanju za leto 1910 vpoštov prihajajoče delniške glavnice 3 milijonov krov.

Na željo slovenskih trgovskih krovov goriških se je banka odločila za ustanovitev nove, pete, podružnice v Gorici.

V splošnem se mora glede preteklega poslovanja leta omeniti, da je posebno II. polletje vsled visoke obrestne mere ugodno vplivalo na čisti dobitek ekspomptnega oddelka; tudi vloge na knjižice so se v prečini meri povečale kljub znamen neugodnim razmeram.

Važnost tega zaveda se slovensko posojilnicu in zadruga se je v najboljši luč pokazala ravno v teh kritičnih casih in se kaže že vedno, kajti »Ljubljanska kreditna banka« je marsikako posojilnico rečila iz zatrede ter ji pomagala, kjer je smarena.

traja ponujč na uvedljivo in izvedljivo.

Tudi menjalnica je delovala v proteklem letu s jake ugodnim uspeham.

Stanje posameznih oddelkov bančnega poslovanja je bilo koncem leta 1910 sledede:

Stanje vlog na knjižice je bilo 31. decembra 1910 K 6.099.029.57; vlog na tekoči račun in širokot je bil 31. decembra 1910 K 4.364.509.11; temelj leta 1910 se je ekspomptovalo menj na K 30.880.073.19; recenkompotovalo pa na K 28.933.433.56; stanje menjalne listnine 31. decembra 1910 je bilo K 6.012.487.24. Vrednostnih papirjev je bilo 31. decembra 1910 za K 1.818.111.17. Reservni sklad je znašal koncem I. 1910 K 493.464.74. Njedolžni promet vseh bančnih oddelkov je znašal v proteklem poslovnem letu K 1.033.812.742.46, proti I. 1909 na K 276.858.455.64 več.

V imenu nadzornega sveta je poročal g. Josip Lavrenčič, da je načela revizija vse v redu, ter predlagal, naj se da upravnemu svetu obdolženec. Predlog se je soglasno sprejel.

Na predlog predsednika g. Ivana Hribarja se je izrekla nadzornemu svetu zahvala.

Ravnatelj gosp. Pečanca je poročal o razdelitvi čistega dobitka, ki znaša K 358.273.72, in predlagal sledede:

Odkaže naj se:

1. 5% na dotacija resvenemu zakladu . . . K 16.341.64
2. 5%na dividenda in 2% superdividenda . . . 210.000.—
3. 10% tantiemu upravnemu svetu 16.049.11
4. Dotacija pokojninsko-skemu zakladu 10.000.—
5. Dotacija posebeni servisi za morebitne menične izgube 20.000.—
6. Dotacija za narodne in dobrodelne namene 10.000.—
7. Posebna dotacija rednemu rezervnemu zakladu 25.592.82
8. Prenos na novi račun 50.290.15

Predlog se je soglasno sprejel.

Upravni svetnik g. dr. Karel Triller je predlagal, naj se izpremeni pravila v toliku, da sme banka svojo delniško glavnico do deset milijonov krov zvili brez dovoljenja državne oblasti, čez to vsoto pa le z dovoljenjem državne oblasti. V tem smislu naj se izpremeni tudi ostala določila pravil. Nadalje je predlagal, naj banka izdaja zaradi prometa kumulativne akcije po 1, 5, 10 in 25 akcij. Vsi ti predlogi so bili sprejeti.

Nato je predlagal g. dr. Karel Triller, naj se že letos zvili delniška glavnica od pet na osm milijonov krov. To emisijo naj izvrši upravni svet, kadar se mu bo čas ugoden zdel. Ravnotak naj se da upravnemu odboru pravica, da sme popravljati posamezne majhne stilistične izpomembe, katere bi morebiti zahtevala državna oblast.

Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti.

Podpredsednik g. Špitálsky je stavljal več predlogov v svrhu izpremenbe pravil: Ohčni zbor naj se razšla samo v »Slovenskem Narodu«, »Laibacher Ztg.« in »Wiener Ztg.«

Upravni odbor naj se voli za tri leta. Vsako leto izstopi tretjina članov. Prve dve leti odloča zrebi. — Upravni odbor naj obstaja iz 9 do 12 članov, nadzornemu svetu pa iz 3 do 5 članov. Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti.

Nato se je vršila volitev v upravnem odboru. Izvoljeni so bili: Ivan Hribar, državni poslanec itd.; Jos. A. Špitálsky, namestnik generalnega ravnateljstva »Živnostenske banke«; Ivan Knez, veletržec, državni poslanec itd.; Kornelij Gorup vitez Slavinskij, veletržec; Gabrijel Jelovšek, veleposesnik; Karel Jažek, tovarnar; Fran Krásny, arhitekt; dr. Ivan Tavčar, državni odbornik in odvetnik; dr. Karel Triller, državni poslanec in odvetnik; Alojzij Vodnik, kamnosek; Urban Zupanec, veletržec, in Fran Mally, tovarnar.

V nadzornemu svetu so bili izvoljeni: Vit Hrdina, ravnatelj »Živnostenske banke«, Robert Kollmann, veletržec, Ubald pl. Trnkóczy, lekar na posnetnik, Fran Grobath in Ivan Mojač, trgovec.

Gosp. Ivan Mojač je na to predlagal zahvalo upravnemu svetu, ki je bila tudi sprejeta.

Podpredsednik g. Špitálsky je nato omenjal, s kako pritrudljivostjo in poštovljenočnostjo stoji do dret let na čelu banke Ivan Hribar. Želi, da bi še mnogo let predsedoval temu zavodu ter mu kliče: »Bog ga živi!«

Predsednik g. Hribar pravi, da je samo složno delovanje omogočilo.

Sle tako uspešno delovanje banke. Zahvali se g. Špitálskemu. Ko se ře ravnatelj gosp. Pečanca zahvali v imenu uradništva, zaključi predsednik občni zbor.

— Prodaja jelovega in smrekovega lesa. Deželna vlada v Sarajevu proda in gozdnih okolišev Kovačič Planina in Štakorija okraj Čajnice skupina I. in II., približno 353.000 m³ jelovega in 119.000 m³ smrekovega lesa. Sprejmejo se samo piame ponudbe, ki jih je vložiti pri deželnim vladam v Sarajevu do 30. maja 1911, 11. ure dopoldne. Razglas z načinčajimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interentom na vpogled.

Industrij in odgovorni urednik: Rasto Pustolešček.

Poslano.*

Z ozirom na poročilo o zadnjem občnem zboru »Glavne posojilnice v Ljubljani«, objavljeno v »Slovencu« dne 27. svetega 1911, sem primoran v svojo obrazmo objaviti častno izjavo g. Andreja Mauerja, ki mi je očital nepočena dejanja pri mojem poslovanju v gračini Tal pri Gradcu in katerega sem vselel tega tožil.

Tudi ne odgovarja resnici, da bi se nahajal v kakšni kazenski preskavi, ker zato ni povoda.

Castna izjava.

Podpisani Andrej Mauer zaseben v Gradcu preklicujem s tem vse v tožbi, vloženi po g. Alojziju Lavrenčiču proti meni pri c. kr. okrajnem sodišču v Gradcu pod U. V. 496/10 pohištje označena na zasebenega obtožitelja se nanašajoča žaljiva očitanja, ki jih je potrdil priča Hugo Vidmayer — kot neresničen, prosim g. Alojziju Lavrenčiču to zavestno za odpuščanje ter se zavezujem, plačati zasebnemu obtožitelju narasle stroške po 50 K.

Gradec, 12. oktobra 1910.

ANDREJ MAUER.

Gradec, 7. marca 1911.

863 ALOJZIJ LAVRENČIČ.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

Poslano.

Profesor dr. pl. Valenta

naznanja v izogib vsem pomotorim razvratnim govoricam, da ginčko očka žaljive prevzema v zdravljenje v »Elišabetinem sanatoriju«.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

držuje najboljše priznane

Tadno-ch nin tinktura
za lase

katera okreduje lastiče, odstranjuje
luse in preprečuje izpadanje lase.
I z včlenitev z novim delom 1 krono.
Raspolažila se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Začeta vseh pre zkušenih zdravil,
medicin, vili, medicinal vin, špecialist
tet, najf najboljih parfumov, ki uragitk
obvez, svežih mu oralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Av. Iova Št. 1.
poleg novosprajenega Fran Jožefovega
Juhli, mortu 169

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
članji bolniških blagajn južne težnica,
a kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Serravalllo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno
odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročilo veljo do jedi, okrepa
živce, poboljša kri in je
rekonvalsocentem
in mešokrvnim

zelo priporočeno od zdrav-
niških avtoritet.

izborni okus. Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravnikov spritovali.

J. SERRAVALLLO, t. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Meteorologično poročilo.

Temperatura nad morjem 300-2. Srednji vrčni tlak 738-9 mm

marca	čas	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v G.	Vetrovi	Nebo
7. 2. pop.	7341	7-1	sr. vzhod del oblač.		
9. zv.	7354	22	brezvetr. jasno		
8. 7. zj.	7359	08	sl. jazh. pol. oblač		

Srednja včerajšnja temperatura 29°,
norm. 22°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Potrtimi srcem javljamo tožno
vest vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je ljujena soprga,
oziroma najboljša mati, gospa

Jerezija Kozamernik

po kratki bolezni, previdena s sv. za-
kramenti, v tork, dne 7. marca ob
11. uri dopoldne, v starosti 61 let,
mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne rafinice bo v
četrtek, dne 9. marca ob polu 3. uri
popoldne iz hice žalosti, Rožna ul.
št. 19, na pokopališče k Sv. Krizu.
Sv. maše zadušnice se bodo slu-
žile v cerkvi pri Sv. Jakobu.

Priporočamo jo v molitve in
blag spomin!

V Ljubljani, 7. marca 1911.

Zaluječi ostali.

Zahvala.

Za vse mnoge dokaze odkrito-
ga sožalja povodom smrti naše
ljubljene nepozabne matere, tete,
gospo

Barbare Perko-Appé

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki
so jo sprimili na zadnji poti. Po-
sebno zahvalo gosp. dr. Gallatia in
pevskemu društvu »Slavec« za
ginljivo petje.

Ljubljana, 7. marca 1911.

Rodbina: Perko-Grebenc.

Zahvala.

Za ljubezenje dokaze arčnega so-
žalja ob smrti našega nepozabnega
sopoga, odr. očeta, brata, svaka in
strica, gospoda

Josipa Oroszy
strojevadja Julie Železnice v p.

daje za lepe darovane vence in ča-
ste spremstvo pri pogrebu izrekamo
vesni pogrebem, zlasti pa slav. gasil-
skemu društvu na Viču in Olep-
valjnemu društvu iz Rožne doline naj-
iskrenje zahvalo.

V Rožni dolini, dne 8. marca 1911.

868 Zaluječi ostali.

Spretna prodajalka

se sprejme 859

v trgovino mešanega blaga.
Anton Trenč, Jelenice, Gorjansko.

Karava ,MERKUR'

Danes, v sredo zvečer

KONCERT

Za obilen obisk se priporoča

847 M. V. IZLAKAR.

Klijavničarski pomočnik

samostojen delavec se sprejme.

Ravnoram se predra dvojnični

nov voz

z ostruženimi osmi. — Voz nosi do
3500 kg, pripraven posebno za trgovca.

Iv. Pust', klijavničarski mojster
Poljanska cesta 26. 869

Družba z o. z. išče

spretnega, dobro uvedenega

generalnega

zastopnika

za Kranjsko. Glavnice je treba 3000 K.
Nemške ponudbe z referencami pod
»General-Vortrotter 35« na anončno
pisarno Hirschfeld, Trst. 856

HALOI

Dopravljen 20 %, držanje haker vsek drugi

Od gospode oddane možke oblike, tudi
častnike uniforme in zlate vrvice, zdrobljeno
zlate in srebrne ter partizanske blage itd. Ker bom
na potovanju v Ljubljani samo malo časa,

premam, da me takoj obvestite z dopisnicu.

Princna Gramona vma

Ljubljana, hotel »pri Sloenu«.

Iz preste reke se predra v Ljub-
ljani v trnovakem predmostju

prijazna domačija

obstoječa iz hiše, potrebnega gospodarskega

poslopja, vrtca in njiv. Prodra se na željo tudi
samoz njiva, ki bi bila »njabolja snožet. Cena
nizkal n po dogovoru. Poizve se pri lastnici

Mariji Strnad v Sjabiljanu, Opokarska

cesta 3 (pri mlinu). 866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866

866</

Prva kranjska izvozna pivovarna in sladarna na Vrhniki
 1505
pripreoča svoje izborne izdelko.

Naročila sprejema tudi Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stopnice, balustrade i. t. d.
 Najnižje cene!

Kdor zida ali rabi cementne izdelke naj zahteva cene od
teornice cementnih izdelkov Jos. Cihlář
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 67, nasproti topičarske vojašnice.

Cevi, korita
 i. t. d. 2809
 Najnižje cene!

PATENTE

vseh delžela izposluje inženir
M. GELLHAUSS, oblastno avtor. in zaprščeni patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Objava.

Dobro znano špecerijsko trgovino
F. Grošeljna
 Poljanska cesta št. 7
 otvorí zopet 11. marca 1911
Miro Domicelj

in se tem potom za mnogobrojni obisk
 slavn. občinstvu najtopleje priporoča.

Stev. 60 ex 1911

Predmet: Zakup velike zdravilične restavracije.

Zakup.

Dne 20. marca t. l. ob 11. uri dopoldne

vrsi se v uradu podpisanega ravnateljstva pismena ponudbena razprava o zakupu

zdravilične velike restavracije

s potrebnimi prostori vrtom in betonsko ledenico

zraven čreselnih kopeli.

V zakup se lahko vzame na 2 leti, počenši od 1. januara 1911.

Ponudbe s kolekom po 1 K, lastnoročno pisane, morajo obsegati izrečno

potrdilo, da so prisilcem vsi zakupni prostori dobro znani in da se jim brez-

pogojno podvijejo.

Ponudbi mora biti priložena varčina 10%, enoletne zakupnine.

Zakupni pogoj se lahko ogledajo pri ravnateljstvu.

Ravnateljstvo si pridržuje pravico, izbrati zakupnika brez ozira na višino

ponudbene zakupnine.

Brezovje ponudbe se ne sprejemajo.

TOPIJSKO, dne 1. februarja 1911.

Ravnateljstvo kr. dež. lečilišča.

ANTON BAJEC

umetni in
 trgovski vrtnar

nasnanja s. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Tranče. 212

Velika zaloga stabilnih vencov.

Izdelevanje šopkov,
 vencev, trakov itd.

Okusno delo in
 zmerne cene.

Zmanjša naravnata točka.

Vrtnarija

na Tržaški cesti 34.

Spedicijsko podjetje
 Bavarski dvor.
 Ustanovljeno leta 1908.

Spedicijsko podjetje
 Bavarski dvor.
 Ustanovljeno leta 1908.

trafikantinje

v Ljubljani ali na drželi.
 Ponudbe pod „stražnik“ na upraviteljstvo Slov. Naroda e.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
 Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzetja zgradb.

Dve meblovanii, in nemeblovani
 elegantni

sobi

eventuelno s kuhinjo, se oddasta
 takoj. — Več se izve: Dunajska
 cesta 31, pri g. Ben. 850

Zidarski polir

se tako sprejme 816
 pri stavbi tvrdki Ivan Špirin, Ljubljana.

Prodajalko

kot drugo moč za špecerijsko trgovino
 se sprejme.

Zglašiti se je pri tvrdki Ivana Tonich
 Tržaška cesta 4, Ljubljana, 860

Šentjanški premogovnik išče potovaleca

za prodajo premoga.

Reflekantje na to mesec obračajo
 naj se do prodajne pisarne
 Šentjanškega premogovnika, Križevnička
 ulica 8. 853

Mali avtomobil

(Vulturette) 8 konj. sil. 780
 s streho, tremi sedeži, izvrstno ohranjen.

se radi nabave večjega voza

tako proda.

M. Ropas, tovarna glasovirjev v Celju.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Dralle „MERIL“, ki daje
 sivim in poriččelim lasem njih prvočno
 naravno in zdravo barvo. Dubi se svelta,
 rjava, temnorjava in črna v stekli, nica
 z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI
 Ljubljana, Pod Tranče št. 1.

Cenovnik lasevih izdelkov in potrebščin

se pošlje na zahtevo zastonj.

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

Zahtevajte ponudbe!

Modni salon

M. SEDEJ-STRNAD

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinje izvršbe. —
 : Žalni klobuki vedno v zalogi. :

Prešernova ulica.

trzoparilnike

za krmo, slamoreznice,

prešo in stiskalnice za

sadje in grozdje, reblijače,

reporeznice, motorje, želez, blagajne,

nagrobne križe, stavbene potrebščine in vse

drugo železino se dobiva najcenejše in naj-

boljše pri znani

veletrgovini z železino in poljedelskimi stroji

2015

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

Cene nizke!

Sprejema na zalogo razno blago, po-

hištvo itd. Krasna, suha in čista skla-

diča so na razpolago. — Nabiralni

promet Dunaj Ljubljana in obratno

zastopen v vseh večjih mestih. — Moj

zastopnik na Dunaju je Karl Lawi,

spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

Telefon štev. 16.

Leta 1907. ustanovljena delniška družba

427

Telefon štev. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehnološka dela; tečarstvo in mizarstvo s strojnimi obratoma v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Pripravlja se za stavbna dela vesake vrste.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kraljevski
redniški vodič
EMSKA VODA
Prečiščeno zdravilno pri kataru,
kasiju, hripcnosti, zaslezenju, želodčni kislini, influenci in nasledkih.
Dobiva se povsod o lekarah, dr. gerijah in trgovinah
z rudniškimi vodami. 798

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon
Met. 310 dolg
za kompletno
moško oblike
(suknja, hlače, te-
lovnik) stane samo
Kupon za črno salonsko obliko 20 K
dalje blago za površnike, turistovski
loden, svilnat kampanj itd. itd. raz-
pošlja po tvorniških cenah kot solidna
in poštena vrlo znana 472
zaloga tvornice sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštne prosto.

Prednosti privatnih odjemalcen, ki naroča
direktno pri firmi Siegel-Imhof so precejše.
Zaradi silnega prometa blaga vedno največja izbira
popolnoma svezga blaga. — Stalec najvišje cene.
— Tudi najmanjša naročila se po vzoru vsebuje izvrsno.

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vživa

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenački.

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost 4-50.
Naslov za naročila: "FLORIAN", Ljubljana.

Postavno varovano.

Otvoritev nove konfekcijske trgovine Maček & Komp.

Dovoljimo si slavnemu občinstvu vladno naznamati, da smo
v Ljubljani, Franca Jožeta cesta 3 (v bližju glavne pošti.)

otvorili novo dobro sortirano
konfekcijsko trgovino
za gospode in dečke.

Kot dobro let v tej stroki delajoči, potrudili se bomo cenjene
odjemalce vsestransko zadovoljiti z dobrim, solidnim blagom
ter nizkimi cenami.

Da ustrežemo cenjenim odjemalcem z dežele
bode trgovina med opoldansko uro tudi odprta.

Z odličnim spoštovanjem

: Maček & Komp. :

J. Zamljen

čevljarski mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevljarska dela do najfinje izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevlj.

Modni salon.

Cestitim damam priporoča
klobuhi
to najfinjejšega okusa
Ida Škop-Vaneč
239 Ida Frančo.

Šalni klobuki vedno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
o trakovi in razne cvetlice
z doma izgotovljene. .

Klobuhi cilindre in čepice
v najnovjih fasonih in v veliki izberi
priporoča
Ivan Sokl. Pod Trante št. 2. Postaja električne železnice.
244

„Adrija“.

Drogerija in fotomanufaktura.

Oblastno dovoljena 2793

prodaja domaćih zdravilnih zelišč ter
strupov za lovskie in tehnične namene.

B. Čvančara

v Ljubljani, Ščembergova ul. 5

prisporoča svojo izbrano zalogo
vseh sredstev za os rbo in oja-
čenje otrok v nežni mladosti —
raznovrstnih tu in inozemskih
parfumov in sredstev za olepšanje
politi tor ima poseben oddelok za
fotograf. potrebštine in aparate.

Temna delavnica na razpolago.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto

Priporoča se

M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE KRILA

FINE KOSTIME — NOČNE HALJE

na novo vpeljane, krasne

: POMLADANSKE PLAŠČE in PELERINE :

v vsakem blagu, barvi in fazoni, tudi po merti.

Najfinje in kompletne

OBLEKICE — PLAŠČKI — PELERINCE

In krošna oprava.

Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobučki, kapice

in vsake druge modne in drobne blage iz solidnih tovar

po najnižji ceni.

Na ogled pošilja tudi po pošti.

Levo ceno!

Frizano največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Bielu

on torej lahko po originalno tvorniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetno znane

Alpina ure
z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklu in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo
Ceniki za tonj in poštne proste.

x x x
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
x x x

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

Lastina in tisk »Narodne tiskarne«.

x x x
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavni
okraski itd.
x x x